

نظریات یادگیری و کاربرد آن در تدریس

مؤلفان:

آزاده رنجبر

اقدس رنجبر

دانش کیان

۱۳۹۲

سرشناسه: رنجبر، آزاده، -
نظریات یادگیری و کاربرد آن در تدریس / مولفان آزاده رنجبر، اقدس رنجبر
اراک: دانش کیان، ۱۳۹۲
۱۲۲ ص: جلد اول.

ISBN : 978-600-93446-6-6

وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: ۱- یادگیری - روان شناسی ۲- فراشناخت در کودکان ۳- تدریس در کودکان
شناسه افزوده: رنجبر، اقدس
رده بندی کنگره: BF ۳۱۸/۹۵۶ ۱۳۹۲
رده بندی دیویی: ۱۵۳/۱۵
شماره کتابشناسی ملی: ۳/۱۹۱/۵

نظریات یادگیری و کاربرد آن در تدریس

مؤلفان: آزاده رنجبر - اقدس رنجبر

ناشر: دانش کیان

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۴۴۶-۶-۶

ناشر: ۰۹۱۸۱۶۲۲۵۱۶

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	سخن مؤلفان.....
۳	پیشگفتار.....
	فصل اول: دیدگاه رفتارگرایی
۷	مفهوم رفتارگرایی.....
۹	دیدگاههای مختلف در رفتارگرایی.....
۱۲	یادگیری از دید رفتارگرایان.....
۱۴	رویکردهای یاددهی - یادگیری رفتارگرایان.....
۱۶	رفتارگرایی و برنامه درسی.....
۱۷	تدریس در رویکرد رفتارگرایی.....
۱۷	معلم در رویکرد رفتارگرایی.....
۱۸	ارزشیابی در رویکرد رفتارگرایی.....
۱۹	طرح درس در رویکرد رفتارگرایی.....
۲۱	انتقادات بر رویکرد رفتارگرایی.....

فصل دوم: دیدگاه شناخت گرایی

۲۷	مفهوم شناخت گرایی.....
۲۸	رویکردهای یاددهی - یادگیری شناخت گرایان.....
۲۹	کاربرد روانشناسی شناخت گرا در تدریس.....
۳۵	تدریس با رویکرد شناخت گرایی.....
۳۶	معلم با رویکرد شناخت گرایی.....
۳۸	ارزشیابی با رویکرد شناخت گرایی.....

حل مسئله در رویکرد شناخت گرایی ۴۰

فصل سوم: دیدگاه فراشناخت

تحولات روانشناختی تا رسیدن به فراشناخت ۴۳

مفهوم فراشناخت ۴۴

اهمیت فراشناخت در آموزش ۴۵

عناصر فراشناخت ۴۶

مراحل اجرای فراشناخت ۴۸

یادگیری با رویکرد فراشناختی ۴۹

تدریس با رویکرد فراشناختی ۵۱

راهنماهای تدریس با رویکرد فراشناختی ۵۴

کمک به رشد فراشناختی در دانش آموزان ۵۸

ریاضی در رویکرد فراشناختی ۵۹

تکنیکهای فراشناخت در ریاضی ۵۹

کاربرد فراشناخت در تدریس ریاضی ۶۳

فراشناخت و حل مساله ۶۷

فراشناخت در طرح درس ابتدایی ۶۹

تعیین تکلیف و ارزشیابی پایانی ۷۶

فصل چهارم: دیدگاه ساختارگرایی

مفهوم ساخت و سازگرایی ۷۹

اصول ساخت و سازگرایی در آموزش ۸۱

اصول ساخت و سازگرایی افراطی ۸۲

محیط آموزشی ساختن گراها ۸۳

۸۴	طراحی آموزشی در رویکرد ساخت و سازگرایی
۸۵	مفاهیم اساسی تدریس در رویکرد ساخت و سازگرایی
۸۶	الگوی تدریس در رویکرد ساخت و سازگرایی
۸۷	مراحل اجرای تدریس در رویکرد ساخت و سازگرایی
۹۱	روش تدریس در رویکرد ساخت و سازگرایی
۹۳	کلاس درس در رویکرد ساخت و سازگرایی
۹۴	برنامه درسی در رویکرد ساخت و سازگرایی
۹۵	معلم در رویکرد ساخت و سازگرایی
۹۹	ریاضی در رویکرد ساخت و سازگرایی
۱۰۱	تدریس ریاضی در رویکرد ساخت و سازگرایی
۱۰۵	طراحی آموزشی برای کلاس ریاضی ساخت و سازگرا
۱۰۵	رهنمودهایی برای تدریس ریاضی از دید ساخت و سازگرایی
۱۰۶	چند نمونه تدریس ساخت و سازگرایی
۱۱۵	منابع و مآخذ

سخن مؤلفان

در روزگار کنونی، همه ملتها با هر نظام سیاسی و اجتماعی پیشرفته و در حال پیشرفت به مسأله برنامه‌ریزی و اصلاحات آموزشی، با توجه به آخرین روشهای آموزشی و فنی و پیشرفت‌های علمی جهان توجه خاص دارند.

بدین منظور و با توجه به اهمیتی که نظام آموزشی در هر جامعه از جمله کشور ما دارد، تلاش شده است که نظریات مختلف در مورد یادگیری در کلاس درس و عوامل مختلفی که بر آن تأثیرگذار هستند مورد بررسی قرار گیرد.

بر این اساس چهار نظریه مختلف رفتارگرایی، شناخت گرایی، فراشناخت و ساختارگرایی در یادگیری مورد توجه قرار گرفته و در ادامه هر فصل نحوه بکارگیری این نظریات در کلاس درس ارائه گشته است.

مؤلفان در این کتاب با ارائه عوامل مختلف تأثیرگذار در محیط کلاس و در امر تدریس در پی یاری رساندن به معلمان و دانش‌آموزان در راستای افزایش میزان بهره‌وری کلاس‌های درس بوده‌اند.

امید است که مطالب ارائه شده بتواند تا حدودی در کلاس‌های درس مفید واقع شود و معلمان و دانش‌آموزان را یاری دهد.

پیشگفتار

بازنگری مداوم در نظام آموزشی یک پیامد طبیعی، در عصری است که پیشرفت علمی حیرت آور نصیب بشر شده است. در یک رویکرد نظامدار به آموزش و پرورش، در می‌یابیم راهبردهای یاددهی-یادگیری به عنوان یکی از ارکان نظام آموزشی محسوب می‌شوند؛ و به موجب آن متخصصان تعلیم و تربیت هر گونه تغییری در این نظام را به آن مربوط می‌سازند.

به علاوه تحقیق درباره تدریس و یادگیری نیز به نوبه خود گستره فهم ما را از رویکردهای یاددهی-یادگیری افزایش می‌دهد، و در نتیجه به اصلاح فرایند یاددهی-یادگیری مدد می‌رساند.

سابقه تحقیقات روانشناختی درباره تدریس و یادگیری حدوداً به ۱۰۰ سال پیش برمی‌گردد با وجود این باید خاطر نشان کرد که پرسش‌های مهم مربوط به فرایند یاددهی-یادگیری را روانشناسان جدید کشف نکرده‌اند، بلکه این پرسش‌ها در تمام قرون مورد توجه عمیق فلاسفه بوده است. بنابراین می‌توان گفت روانشناسی و فلسفه دو حوزه مطالعه تدریس و یادگیری بوده‌اند، در حالی که سنت فلسفی با ماهیت و کیفیت تدریس و یادگیری و نقش آن در رفتار آدمی سر و کار دارد. سنت روانشناسی به توصیف و تبیین فرایند تدریس و یادگیری معین می‌پردازد. از این رو در تدوین چهارچوبی برای مطالعه و تحقیق راجع به رویکردهای یاددهی-یادگیری، باید از هر دو، سود جست.

تحقیقات مربوط به رویکردهای یاددهی-یادگیری دو گرایش اساسی را تعقیب کرده‌اند: (الف) رویکرد نظری به فرایند یاددهی-یادگیری؛ (ب) مطالعه فرایند یاددهی-یادگیری در کلاس درس. اگر چه امروزه علاقه محققان به تحقیقات کاربردی، چشمگیر

است؛ با این وجود چنین وضعی اهمیت و نقش تحقیقات نظری را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد، بخصوص که نظریه‌های یاددهی-یادگیری هنوز وضع آشفته‌ای دارند. به طور کلی مطالعات مربوط به رویکردهای یاددهی - یادگیری، متأثر از تغییر در جهت‌گیری نظریه‌های مربوط به این رویکردها هستند. در چند دهه اخیر مریانی بر گسترش رویکردهای یاددهی - یادگیری - با تکیه بر دیدگاههای رفتارگرایی، شناخت‌گرایی، فراشناخت و ساختن‌گرایی همت گمارده‌اند که با یکدیگر تعارضی ایدئولوژیک داشته‌اند. بنابراین به منظور اتخاذ تصمیمات منطقی در خصوص عملکرد معلمان در کلاس درس و ترسیم افقهای تازه در رویکردهای یاددهی - یادگیری لازم است: اولاً مبانی فلسفی این مکاتب مورد بررسی قرار گیرند، ثانياً رویکردهای یاددهی-یادگیری از دیدگاه این مکاتب به تفکیک توصیف شوند.

منظور در این کتاب دیدگاههای فوق ابتدا تا حدی بررسی شده و سپس به نقش آنها در یادگیری و در کلاس درس پرداخته شده است. در ضمن در پایان هر فصل سعی گشته است که اشاره‌ای به کاربرد آنها در درس ریاضی گردد.